

Opening tentoonstellingen Horst aan de Maas, 1 juni 2024, Sint Lambertuskerk

Beste mensen,

Twee tentoonstellingen mag ik vandaag openen.

Twee tentoonstellingen:
één over geschiedenis en
één over kunst.

En dat doe ik met heel veel plezier

Want als de wereld van vandaag iets kan gebruiken,
dan is het wel:

- weten – en léren van - wat er eerder gebeurde; én
- inspiratie, schoonheid, troost en ons aan het denken zetten.

Zo leert ons de tentoonstelling over het verleden,
dat de geschiedenis van Horst aan de Maas – van Limburg –
voorál een **katholieke** geschiedenis is.

Iets wat Limburg en Limburgers in de 19e eeuw,
nou niet meteen heel populair maakte in het protestante Nederland.

Dat protestante Nederland,
dat - toen Limburg de elfde provincie van het land werd –
eigenlijk helemaal niet zat te wachten op die vreemde, in zijn ogen 'niet echt te
vertrouwen' andersgelovigen...

Zo is de regering in Den Haag huiverig om in Limburg 'inboorlingen' op hoge posten te
zetten.

Liever benoemden ze daar protestante niet-Limburgers;
die beschouwde ze toch als meer betrouwbaar... ;en

zo zien ook een groeiend aantal conservatieve protestanten
de benoeming van bisschoppen in 1853 als

'een bedreiging voor de kracht en eenheid van de Nederlandse cultuur'.

Die geestelijk leiders zouden het vizier van de achterban immers wel eens te zeer op Rome kunnen richten...; en

zo zegt Koningin Wilhelmina in 1918 na haar kennismaking met de allereerste Limburgse minister-president – Charles Ruijs de Beerenbrouck – kennelijk, ik citeer:

“Al was hij dan Limburger en katholiek, hij maakte een gunstige indruk.”

Ofwel beste mensen,
het duurde dus wel even voordat Limburgers
als nieuwe, vreemde, andersgelovige bevolkingsgroep
er tóch een beetje meer bij ging horen.

en méér dan tijd, vroeg het ook om de wil, interesse en acceptatie van beide zijden ...
zoveel kunnen we van de geschiedenis leren.

Een andere les leert ons de geschiedenis; als je je bijvoorbeeld verdiept in het stemgedrag van Leopold Haffmans, die markante politicus hier uit Horst die in dezelfde 19e eeuw zo'n 30 jaar in de Tweede Kamer zat.

Hij stemde – als conservatief – tégen de afschaffing van het dagbladzegel. Zo'n dagbladzegel maakte de krant zo duur – twee (!) keer zo duur - dat het enkel voor rijkere mensen was weggelegd. Tegenstanders noemde het niet voor niets 'een belasting op lezen en schrijven' of 'accijns op gezond verstand'.

Enfin, al stemde Haffmans tegen, er stemden in 1869 méér Kamerleden vóór de afschaffing. Met als gevolg dat kranten niet alleen goedkoper, dikker en beter werden, maar bovenal véél meer lezers kregen. Net zoals het aantal journalisten en het aantal titels snel toenamen.

Waarmee de geschiedenis dus ook direct een antwoord geeft op de vraag: wat gebeurt er nu als we kranten en boeken duurder maken...

Daarom,
Beste mensen,
is geschiedenis zo ongelooflijk belangrijk:

- om er van te leren;
- om als kompas voor de toekomst te gebruiken;
- of via het verleden het onrecht in het heden herkennen.

Ongelooflijk belangrijk dus,
zéker in een tijd,
dat de wereld op zoek is naar antwoorden op heel wat vragen.

Net zoals het dan héél belangrijk is
om inspiratie, schoonheid en troost
te kunnen vinden in **kunst**.

Net zoals deze kan aanzetten tot nadenken.

Iets wat we ook mogen verwachten van de expositie van Fransje Killaars.

Ik ben al heel bekend met haar werk.
Bij elke Statenvergadering
die ik voorzit in het Gouvernement aan de Maas,
weet ik me - samen met de Statenleden - omringd
door een kunstwerk van haar
dat met de gelaagde opbouw
en de meerkleurigheid
het democratisch proces weerspiegelt
dat zich in die Statenzaal afspeelt.

Hier in Horst,
daagt ze – onder meer – uit om
over vrijheid na te denken.

Ook zo actueel in deze wereld
Waar in de vrijheid van de één
soms zoveel meer waard lijkt
dan de vrijheid van een ander.

Overigens ook heel belangrijk in het licht
van de bijna 80 jaar vrijheid

die wij hier nu kennen.

Waarbij het in mijn ogen
ook een hele belangrijke opdracht is
om die vrijheid waard te blijven.

De vraag is dan: welke vrijheid?
Voor het antwoord geeft de kunstenaar,
dus ook bijna letterlijk
stof tot nadenken.

Dus ja, beste mensen,
het is echt met heel veel plezier,
dat ik vandaag
samen met monseigneur René Maessen,
deze tentoonstellingen mag openen.

Maar niet voordat ik óók
alle vrijwilligers die dit
samen mogelijk hebben gemaakt,
heel hartelijk wil bedanken,
voor het openbaren van
het o zo belangrijke verleden.

Horst aan de Maas mag – samen met mij - bijzonder trots op u zijn!